

III. Matky (a otcové) úplných a neúplných rodin¹

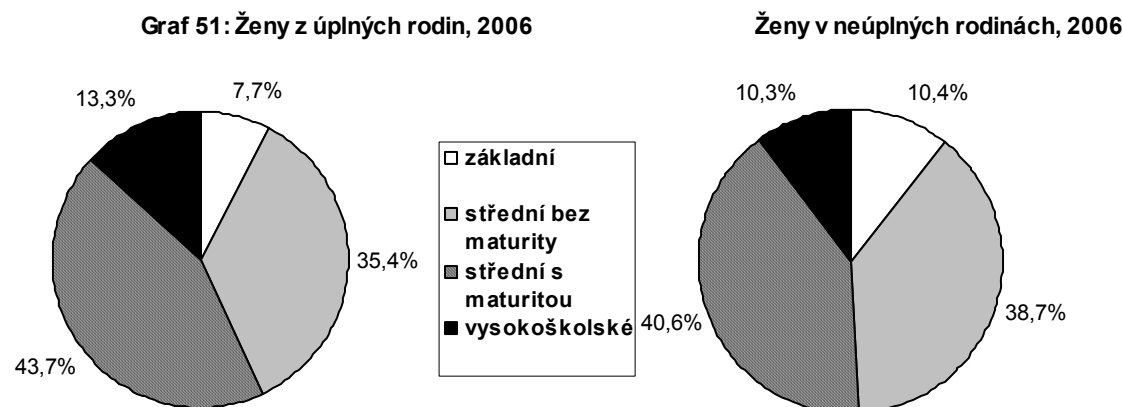
Vzdělanostní struktura žen a mužů (v čele domácnosti resp. partnerek/partnerů) ve věku 25-49 let podle závislých dětí a druhu domácnosti:

Nejvyšší podíl žen se ZŠ a vyučených je mezi ženami bez závislých dětí žijících v neúplných rodinách. Středoškolačky s maturitou a především vysokoškolačky mají největší podíl mezi ženami v domácnostech jednotlivců. Nejnižší zastoupení ZŠ vzdělání je u žen se závislými dětmi v úplných rodinách a nejmenší podíl vysokoškolaček u žen se závislými dětmi v neúplných rodinách. Na obecné úrovni lze konstatovat, že vyšší vzdělanostní úrovně dosahují ženy se závislými dětmi v úplných rodinách spolu s ženami v domácnostech jednotlivců. Nejhuře jsou na tom se vzděláním ženy s neúplných rodin - ať s dětmi či bez.

Muži se základním vzděláním zaujímají nejvyšší podíl v domácnostech jednotlivců, naopak v neúplných rodinách se závislými dětmi jsou zastoupeni nejméně. Vyučení muži se podílí z 60 % na mužích v neúplných rodinách, a to i v případě přítomnosti závislých dětí. Naproti tomu v domácnostech jednotlivců jsou v porovnání ostatními typy domácností zastoupeni nejméně. Středoškoláci s maturitou a vysokoškoláci jsou častěji v úplných rodinách a domácnostech jednotlivců než v neúplných rodinách.

Vzdělání žen a mužů v úplných a neúplných rodinách

V úplných rodinách žilo v roce 2006 1 378,4 tis. žen ve věku 25-49 let, v neúplných 244,6 tis. Ženy žijící v úplných rodinách ve srovnání s ženami žijícími v neúplných rodinách mají vyšší úroveň vzdělání – více vysokoškolaček a středoškolaček s maturitou, méně žen se základním vzděláním. Polovina žen z neúplných rodin má alespoň maturitu, v případě úplných rodin je to 56,9 %.

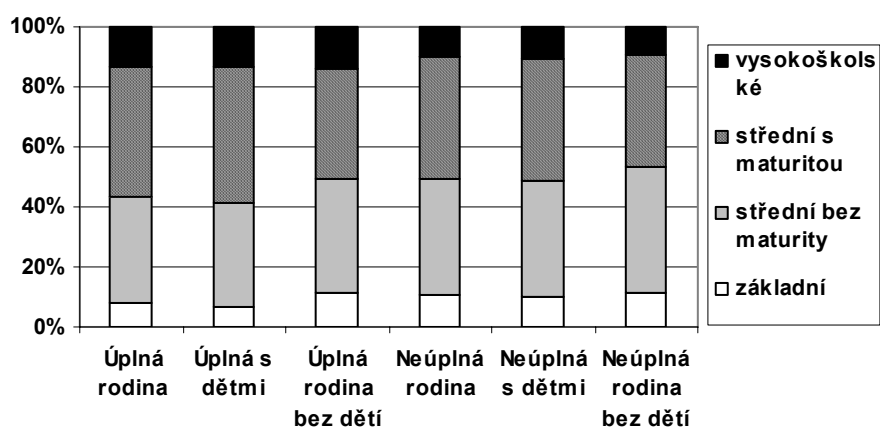
Ženy se závislými dětmi v úplných rodinách se vyznačují vyšším podílem maturantek (45,5 %) a nižším zastoupením žen se ZŠ (6,6 %) než celková populace žen v úplných rodinách (se závislými dětmi i bez) – viz. graf 12. Ženy se závislými dětmi z neúplných rodin (ZŠ 10,2 %, SŠ bez maturity 38,2 %, střední s maturitou 41,2 % a 10,4 % VŠ) dosahují v porovnání se sumou žen v neúplných rodinách lepší vzdělanostní úrovně, nicméně vůči ženám v úplných rodinách se závislými dětmi mají u vyššího vzdělání o 3-4 procentní body nižší a u nižšího vzdělání o 3-4 procentních bodů vyšší zastoupení.

Ženy v úplných rodinách bez závislých dětí mají ještě vyšší zastoupení vysokoškolaček než ženy se závislými dětmi, ovšem podíl základního vzdělání na úkor středního s maturitou se blíží ženám v neúplných rodinách.

Pro neúplné rodiny bez závislých dětí je příznačné vysoké zastoupení žen se středním vzděláním bez maturity. Méně příznivá vzdělanostní skladba žen bez závislých dětí je ovlivněna především jejich vyšším věkem.

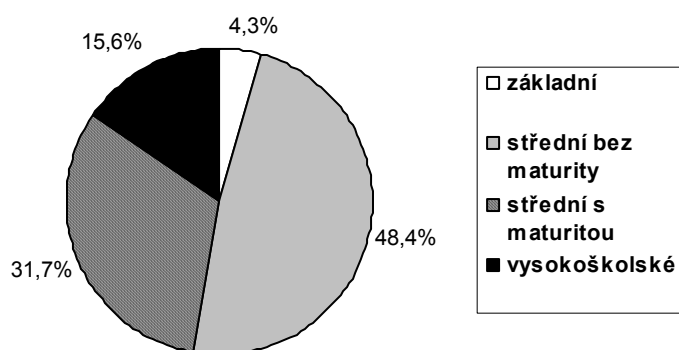
¹ data v této kapitole pocházejí z VŠPS, průměr roku 2006

Graf 52: Vzdělání žen v neúplných rodinách s/bez závislými dětmi

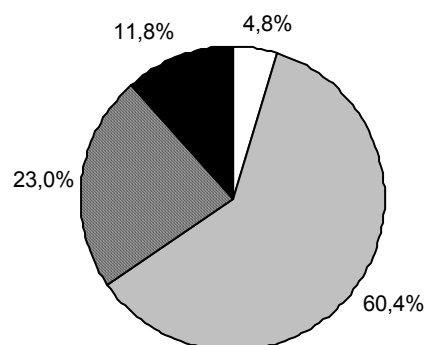

Muži z úplných rodin mají, podobně jako ženy ze stejného rodinného prostředí, příznivější vzdělanostní strukturu než muži z neúplných rodin. Rozdíl je především v dominantním zastoupení vyučených mužů v neúplných rodinách na úkor středoškoláků s maturitou a vysokoškoláků, kteří jsou v úplných rodinách hojněji zastoupeni.

Graf 53: Muži z úplných rodin, 2006

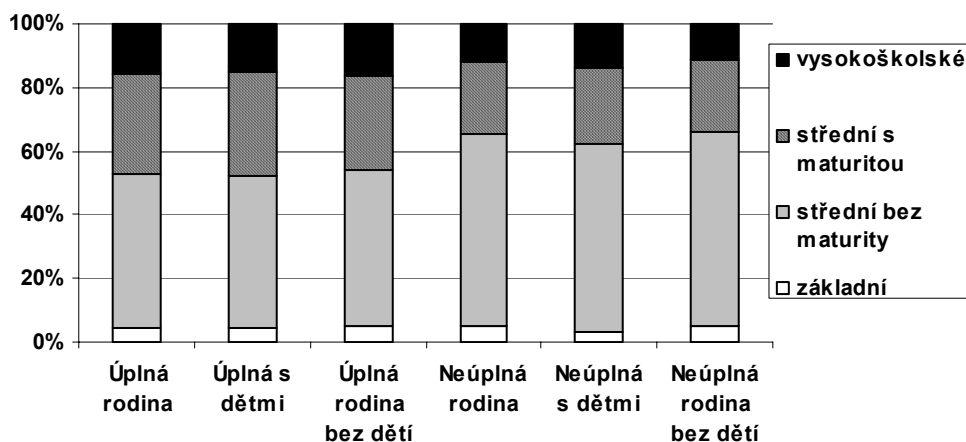

Muži z neúplných rodin, 2006

Muži v neúplných rodinách se závislými dětmi tvoří pouhých 1,2 % z mužů ve všech typech domácností a je u nich vyšší podíl středoškoláků s maturitou a vysokoškoláků (23,5% SŠ a 14 % VŠ) než mezi muži v neúplných rodinách bez závislých dětí (22,8% SŠ a 11,1% VŠ), kteří tvoří 5 % z domácností s muži v čele.

Graf 54: Vzdelání mužů v ne/úplných rodinách s/bez závislých dětí, 2006

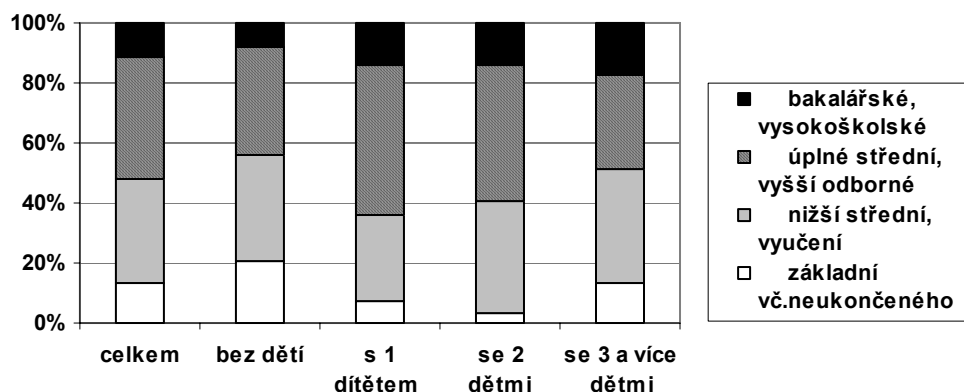

Nezaopatřené děti v domácnostech podle úrovně vzdělání rodičů

V čistých úplných rodinách jsou určité odlišnosti ve vzdělanostní úrovni matek podle počtu nezaopatřených dětí.

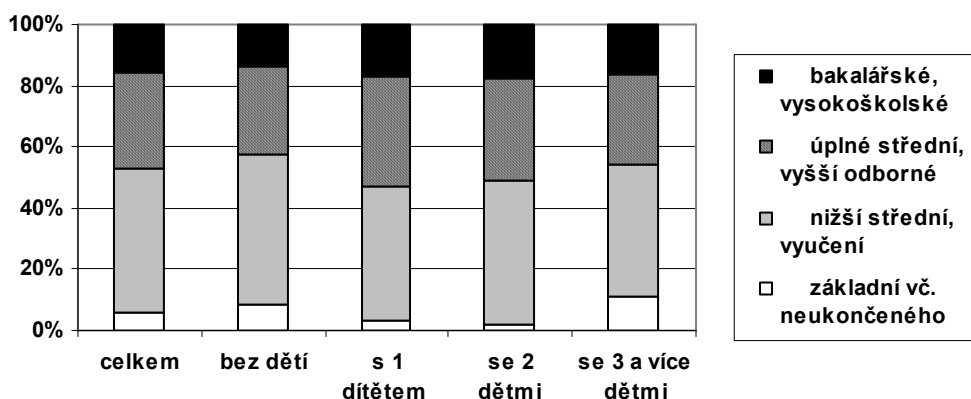
Výsledky SILC 2006 ukazují, že u rodin 3 a více dětných je vyšší zastoupení žen se ZŠ a vysokoškolaček oproti rodinám s méně dětmi. U rodin s 1 dítětem je téměř polovina všech matek s maturitou, rodiny s dvěma dětmi mají nejmenší zastoupení matek se ZŠ (pouze 3,5 %). Nejvíce žen se ZŠ a nejméně s VŠ je v bezdětných úplných rodinách, což je způsobeno zřejmě jejich jiným věkovým složením.

Graf 55: Počet nezaopatřených dětí v úplných rodinách podle vzdělání ženy, 2006

Muži mají nejvyšší vzdělanostní úroveň v úplných rodinách s jedním nebo dvěma dětmi, u 3 a vícedětných ubývá vysokoškoláků a je výrazně vyšší zastoupení otců se základním vzděláním (11,3 %).

Graf 56: Počet nezaopatřených dětí v úplných rodinách podle vzdělání muže, 2006

V domácnostech úplných rodin s pracující osobou v čele je podle kombinace vzdělání rodičů největší výskyt nezaopatřených dětí v rodinách, kde manžel má středoškolské a žena vysokoškolské vzdělání (nezaopatřené děti u 72,6% tohoto typu domácnosti) a nejnižší u rodin, kde oba manželé mají nejvýše střední vzdělání bez maturity (57,1 % domácností obou manželů se ZŠ nebo vyučených).

Zaměstnanost

Ženy v úplných rodinách mají nepatrně nižší míru zaměstnanosti než ženy v neúplných rodinách, nicméně také mají nižší míru nezaměstnanosti, neboť častěji zůstávají ekonomicky neaktivní.

Jsou-li v rodinách závislé děti, je uvedený rozdíl ještě výraznější - ještě vyšší neaktivita u žen v úplných rodinách a vyšší nezaměstnanost u žen v neúplných. Největší podíl ekonomicky neaktivních nalezneme u žen se závislými dětmi v úplných rodinách, kde je zřejmé, že přítomnost závislých dětí má na ekonomickou aktivitu žen vliv.

Muži z úplných rodin jsou častěji nezaměstnaní (3,3 %) a ekonomicky neaktivní (2,3 %) než muži z neúplných rodin (2,4% resp. 1%).

Graf 57: Ekonomické postavení žen, 2006

